

De Oude Kerk

Bijzonder monument:

elke dag hoort u een katholiek geluid uit 1478

De Oude Kerk aan het Wilhelminaplein behoort tot de belangrijkste monumenten van Heemstede. Op die plek en in dat gebouw, vindt men tastbare herinneringen van maar liefst 671 jaar geschiedenis.

De plek is verbonden aan de ontstaansgeschiedenis van het dorp Heemstede en met de vroegere ambachtsheren en de Graven van Holland. De Hollandse graaf Willem V stichtte er na 1345 een Mariakapel, de directe voorganger van onze kerk, ook gewijd aan de Hemelvaart van Maria (feitelijk de Tenhemelopneming): Maria Assumpta. Dit kapelletje vormde destijds de kern van de toen nog kleine woongemeenschap Heemstede. In 1573 werd het tijdens de roerige twisten met het Spaanse leger, geruïneerd. Maar de fundering, de muurdelen van het koor en de laatgotische stijlkenmerken bleven bewaard. Ze werden opgenomen in de huidige kerk van 1624 (bouwheer Adriaan Pauw). Zelfs de katholieke luidklok van 1487 is er nog. Wanneer men hier op zondag de klok luidt, horen we wat de bewoners van het kleine dorp Heemstede ook hoorden wanneer de toenmalige Mariakapel opriep tot gebed. De klok heeft een middellijn van 0,52 m en als randschrift: C[J]asper Melchior Balthasar vocor + Anno Domi M-CCCC-LXXXVII – Gobelinus Moer me fecit [heeft mij gemaakt]. Een grotere klok (er hangen er twee) dateerde van 1759 (thans een recenter exemplaar).

Elk half uur slaat de kleine klok het nakend aantal uren, dus om half elf slaat hij er elf. Op de hele uren slaat de zware. Vijf minuten voor 10 op zondag slaat de kleine tot oproep van de kerkgangers. Tegen het einde van de dienst is er een afsluitend Onze Vader en dan slaat hij ook. Van binnenuit kon men eertijds de kleine klok ook luiden om 11 uur 's morgens om de vrouwen op het dorp er op te wijzen dat het tijd is om voor de maaltijd te gaan zorgen zodat de mannen die in het veld, of op afgelegen buitenplaatsen werkten “ten twaalf uren t’huis komende het eten gereed vinden; want hun bekrompen schoftijd laat niet toe dat zij naar het gereed maaken nog zouden moeten wachten.”

Hoe dan ook klinkt ons nog steeds het eeuwenoude katholieke klokje in de oren.